

استفاده از قالب های هنری در امر به معروف و نهی از منکر به عنوان شیوه ای تأثیر گذار در دانشگاه

سید مهدی رضوی زاده^۱

چکیده

از جمله دستورات دین اسلام که در اعتقادات شیعی جزء فروع دین حساب می شود، فریضتین امر به معروف و نهی از منکر است.

پرداختن به این فرائض که جنبه عمومی داشته و محل یا زمان خاصی را بر نمی تابد نیاز مند شناخت از علل و عوامل همچنین برنامه ریزی درست و تعریف راهکار های اجرایی و تأثیر گذار برای آنها است. هرچند در جای جای برنامه ریزی های بلند مدت و کوتاه مدت و حتی در بخشنامه های دولتی نیز به آن پرداخته شده است اما باز نیاز مند برنامه ریزی بیشتری دارد.

اشکال مختلف هنری به ویژه هنر های تصویری مانند قالب های عکس، فیلم (فیلم کوتاه و کوتاه کوتاه) و هنرهای مکتوب نوشتاری مانند داستان کوتاه و داستان های می نی مال می تواند ابزار بسیار موثر و متنفذ در یک جامعه دانشگاهی باشد که با استفاده درست و مستمر از آن ها می توان راهکار تازه ای را در این راستا خلق نمود.

واژگان کلیدی: امر به معروف و نهی از منکر - قالب های هنری - جامعه دانشگاهی

مقدمه:

برای رسیدن به یک جامعه ایده آل حفظ سلامت در جامعه از لحاظ رفتار های اجتماعی و اخلاقی در چارچوب اعتقادات دینی و مذهبی مورد اهمیت است. امر به معروف و نهی از منکر به عنوان عنصری کنترلی است که می تواند مجری آن تک تک اشخاص و افراد یک جامع در هر رده سنی و جایگاه اجتماعی باشند و خارج از حیطه وظائف مستقیم دستگاه های رسمی حافظ نظم و امنیت در یک جامعه اتفاق می افتد.

در جامعه امروز ایران اسلامی نیز با توجه به منویات بزرگان جامعه (رهبران دینی و مذهبی، اجتماعی و سیاسی) در چند سال اخیر به این مهم به اشکال مختلف و در سطوح گوناگون مورد توجه قرار گرفته و به انجام و اجرای آن سفارش شده است.

به دلایل مختلف تأثیر پذیری جامعه که عمده مخاطب آن جوانان هستند کمتر به چشم خورده است. به نظر می رسد استفاده از شیوه های درست و نوین همراه با خلاقیت و تعریف و دسته بندی آن برای هر گروه اجتماعی رونق این امر را دوچندان خواهد نمود.

در این مقاله استفاده از قالب های هنری به شکلی کارشناسانه در یک جامعه دانشگاهی به عنوان راهکاری عملی پیشنهاد گردیده است. با استفاده درست و صحیح و مستمر از آن از زاویه دید دانشجویان جوان می تواند به

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی امور فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان

نرمی و نفوذ در افکار و به فکر انداختن و تحریک نمودن ضمیر ناخود آگاه آنان و انتقال پیام به صورت غیر مستقیم صورت گرفته که اجرای این امر در دانشگاه، موجب تربیت دانشجویان متعهد و پایبند به اصول دینی و مذهبی و معرفی آن‌ها در اجتماع به عنوان یک شهروند مسئول خواهد گردد.

حال که درصد بالایی از اجتماع امروزی ایران را دانشجویان تشکیل می دهند، توجه به این قشر موجب اصلاح اجتماعی و اخلاقی بیشتر و بهتر کشور خواهد گردید.

تعاریف و نظریات:

امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یک فریضه الهی نیازمند بسترسازی مناسب در جامعه بوده و باید با توسل به روش‌های علمی و کارشناسی به یک فرهنگ بدل شود. این فریضه که افضل بر دیگر فرائض قلمداد می شود بهتر است با استناد به سیره اولیا خدا و ائمه معصومین (ع) انجام گیرد.

حضرت امام خمینی در اهمیت امر به معروف و نهی از منکر بیاناتی را در مقاطع مختلف ایراد نموده اند:

- امر به معروف و نهی از منکر بر همه ملت واجب است.
- سفارش به حق، که امر به معروف است و نهی از منکر است، بر همه مسلمین واجب است.
- اگر یک حاکم ظالمی بر مردم مسلط شد، علمای ملت، دانشمندان ملت باید استنکار کنند، باید نهی از منکر کنند.

- شما و ما موظفیم که هم در تمام اموری که مربوط به دستگاه‌های اجرایی است امر به معروف کنیم، و اگر اشخاصی پیدا می شوند که خلاف می کنند، معرفی کنیم به مقاماتی که برای جلوگیری مهیا هستند؛ و مشکلات را هم تحمل کنیم.

- شما از اول اگر جلوی فساد را نگیرید، معلوم نیست که به وضع سابق منتهی نشود.
- از آنچه در نظر شرع حرام، و آنچه بر خلاف مسیر ملت و کشور اسلامی، و مخالف با حیثیت جمهوری اسلامی است، به طور قاطع اگر جلوگیری نشود همه مسئول می باشند.

با اندک توجه به این بیانات اهمیت این امر به عنوان عامل حفظ اسلام و انقلاب که هر شهروند به معنی عام کلمه مسئولیت می یابد مشخص می گردد. شاید ضرر ترک یک واجب آن قدر اهمیت نداشته باشد اما گاهی انجام بعضی گناه‌ها و فسادها باعث لطمه زدن به ریشه‌های اسلام و انقلاب می گردد که لزوم توجه همه مسوولان در حد امکان برای مقابله با آن و از طرفی اجرا توسط هرکس که این مسئولیت را احساس می نماید به نظر می رسد.

این امر در چند سال اخیر با تلاش و همکاری همه نهادها و سازمان‌ها و ارگان‌ها از جمله اصحاب رسانه، صدا و سیما، مقامات قضایی و انتظامی برنامه ریزی و اجرا گشته است که از مهمترین اقدامات تشکیل ستادها، شوراهای هسته‌های امر به معروف و نهی از منکر می باشند. ولی هنوز تا وصول نتایج مطلوب راه باقی است.

جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در سند چشم‌انداز بیست ساله ایران

در افق این چشم‌انداز به صورت مستقیم به این مهم پرداخته نشده اما می توان در بطن آن و در ویژگی‌ها برداشتهایی در این راستا نمود:

[کشوری] توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزشهای اسلامی، ملی و انقلابی، با تاکید بر: مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان ها، و بهره مند از امنیت اجتماعی و قضایی.

تحلیل محتوایی این جمله تاکید بر این نکته دارد که ابزاری که می تواند گسترش آزادی های مشروع را در رونق بخشد امر به معروف و چه بسا نهی از منکر موجب امنیت اجتماعی و در نهایت جامعه ای سالم را مهیا سازد.

جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در برنامه توسعه پنجم کشور:

در سیاستهای کلی برنامه پنجم توسعه نیز در سرفصل امور فرهنگی و امور اجتماعی نیز اشاره ای مستقیم به این فریضه نشده است اما از محتوای آن می توان به این نتیجه دست یافت:

امور فرهنگی:

- تکمیل و اجرای طرح مهندسی فرهنگی کشور و تهیه پیوست فرهنگی برای طرحهای مهم.
- زنده و نمایان نگه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاست گذاریها و برنامه ریزیها.
- تقویت قانونگرایی، انضباط اجتماعی، وجدان کاری، خودباوری، روحیه کار جمعی، ابتکار، درستکاری، قناعت، پرهیز از اسراف و اهتمام به ارتقاء کیفیت در تولید.
- مقابله با جریانات انحرافی در حوزه دین و زدودن خرافات و موهومات.

امور اجتماعی:

- استفاده از ابزارهای فرهنگی، آموزشی و رسانه ها برای پیشگیری و مقابله با ناهنجاری های فرهنگی و اجتماعی.
- جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در برنامه های استان اصفهان
- جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در برنامه های توسعه استان اصفهان (اسناد چشم انداز) نیز قابل بررسی و تامل است در این چشم انداز نیز به صورت مستقیم به این مهم پرداخته نشده است:
- یکی از سه محور سند ملی توسعه استان اصفهان: چشم انداز استان در امور فرهنگی، اجتماعی و امنیتی است و از جمله ویژگی های این سند:
- آزادی مشروع و قانون به رسمیت شناخته شده و اصول اخلاقی و کرامت انسانی ارزش های دینی و ملی مورد توجه قرار می گیرد.
- برخوردار از نظم و امنیت پایدار با تحکیم روابط مردم و حکومت توأم با مشارکت و امیدوار به آینده.
- اصالت دادن به ارزش های معنوی و فضایل اخلاقی جامعه و جایگاه والای تقوی، علم و جهاد در تعیین مرتبه کرامت و فضیلت انسان ها.
- تربیت مردمی آگاه، غیرتمند و برخوردار از ملاک های درستکاری و احساس رضایتمندی با تاکید بر ارزش های اسلامی.

راهنماها:

- بکارگیری اجتماعات دینی در جهت تقویت بنیانهای مذهبی و اخلاقی جامعه و تقویت مراکز تاثیرگذار اسلامی.
 - تزکیه و تربیت انسان با ایمان و واجد دانش و مهارت براساس ملاک های اسلامی و ارزش های ملی.
 - افزایش امنیت اخلاقی در جهت کاهش ناهنجاریهای اجتماعی و کاهش هزینه های امنیتی و قضایی.
 - احترام به حقوق شهروندی و بهبود عملکرد خدمات رسانی.
- امر به معروف نهی از منکر موجب قوام و امنیت در جامعه نیز می شود و می توان آنرا به عنوان متضمن سلامت و بهداشت روحی جامعه نیز دانست.

جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در بخشنامه های دولتی:

در این روند به بخشنامه های رسمی و دولتی که به این مهم به عنوان یک قانون محسوب می گردد، نیز می توان اشاره نمود:

بخشنامه به کلیه وزارتخانه ها، سازمان های مستقل و وابسته به مؤسسات دولتی

(85/5/29 معاون اجرایی رئیس جمهور - علی سعیدلو)

گسترش همه جانبه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه اسلامی، پایه های تحکیم وحدت و حفظ کيان و ارزشهای دینی و انقلابی است که اصل هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر این تکلیف همگانی و وظیفه متقابل دولت و مردم تأکید و تصریح نموده است.

در این برهه از زمان که جامعه ما بیش از هر زمان دیگر نیازمند قانونمندی، عدالت و مهرورزی است و کمک، مشارکت و نظارت مردم همیشه سرافراز ایران اسلامی را در تمامی عرصه های خدمت رسانی دولت طلب می کند رشد و توسعه روحیه مسؤلیت و نظارت پذیری، امر و نهی خیر خواهانه در میان احاد جامعه و تقویت احساس مسؤلیت مردم و مسؤلان نسبت به مسایل خرد و کلان نظام اسلامی از جمله سیاستها و برنامه های کلان دولت است. در مهندسی فرهنگی و نهادینه کردن فریضتین که هدف اصلی ستاد احیاست. احیا فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر فرهنگ دینی معنوی و سرشاری است که با سیال شدن آن در عرصه اجتماع آن هم در عصری که فلسفه های متفاوت، مسبب مکاتب فکری گوناگون شده اند، جریانی یکنواخت و همسو ایجاد می کند.

از این جهت دستگاه های مشمول این بخشنامه لازم است نسبت به اجرای موارد زیر اهتمام ورزند:

- 1- تمامی دستگاهها نسبت به تشکیل شوراهای امر به معروف و نهی از منکر و تقویت و حمایت آن با هماهنگی ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر اقدام نمایند.
- 2- دستگاههای تبلیغی و فرهنگی کشور برنامه های جذاب و مؤثر را در زمانهای مختلف و برای سطوح مخاطبان به موقع به اجرا گذارند. در این خصوص با ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر هماهنگی لازم معمول آید.
- 3- آموزش عمومی کارکنان دولت در جهت آشنایی هر چه بیشتر آنان با فریضه امر به معروف و نهی از منکر در دستور کار تمامی دستگاههای مشمول این بخشنامه قرار گیرد.
- 4- استانداریها با ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر سراسر کشور در امور پژوهشی، تبلیغی و فرهنگی و حمایت همه جانبه از ستاد همکاری مجدانه معمول دارند.

5- ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر نیز برنامه‌هایی جهت بسط گسترش امر به معروف و نهی از منکر در جامعه دارد که اجرای مؤثر و کارآمد آن مستلزم همکاری دستگاههای اجرایی می باشد از این جهت دستگاههای مشمول این بخشنامه از هیچ کمکی دریغ نخواهند ورزید و همه کوشش خود را با در نظر داشتن اختیارات و وظایف قانونی خود به کار خواهند گرفت.

6- ستاد احیاء امر به معروف و نهی از منکر در پایان هر سال گزارش نحوه اقدام و همکاری دستگاه را در اجرای بخشنامه تهیه و ارسال مینماید.

شیوه‌های عملی امر به معروف و نهی از منکر:

با بررسی اجمالی به شیوه‌ها و رویکردهای امر به معروف و نهی از منکر در کشور و میزان تاثیر گذاری و کسب نتیجه مطلوب، بیشتر جنبه‌های نظری و شعاری مطرح و کمتر به دسته مخاطبان و تعریف برنامه یا استفاده از شیوه مورد توجه بوده است.

بیشتر شیوه‌های عملی امر به معروف و نهی از منکر را می توان به تقسیم بندی ذیل ذکر نمود:

1- شیوه عملی: اولین و مؤثرترین شیوه در امر به معروف و نهی از منکر تبلیغ عملی است. یکی از مهمترین عوامل موفقیت پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع) در ترویج و گسترش مکتب، توجه به این شیوه بوده است. پیامبر اکرم (ص) در اغلب کارها از قبیل کندن خندق، ساختن مسجد و برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی و... قبل از اینکه دیگران را تشویق به این کار کند خود پیشقدم می شد، همچنانکه امامان معصوم (ع) به این طریق عمل می کردند.

2- احترام به شخصیت افراد: دومین اصلی که در تأثیر امر به معروف و نهی از منکر در خور توجه است، احترام به شخصیت افراد می باشد. مرتکبان منکر تا وقتی که متجاهر به گناه نشده اند، و به طور آشکار خود را نیالوده اند محترمند و نباید به هتک حرمت آنها پرداخت.

3- ارشاد تدریجی: معمولاً ما انتظار داریم کسانی که در گرداب منکرات غوطه ور شده اند یک دفعه آنها را از گرداب در آوریم و یک مسلمان ایده آل بسازیم؛ در حالی که تربیت امری تدریجی است و فضایل و رذایل هیچ کدام یک مرتبه در جان انسان‌ها به وجود نمی آیند. در حقیقت می توان گفت که از علل نزول تدریجی قرآن توجه به این نکته مهم است، چرا که قرآن کتاب تربیتی است و برای هدایت انسان‌ها به سوی کمال مطلوب نازل شده است.

4- نرمخویی و محبت: از شیوه‌های مهم و مؤثر در امر به معروف و نهی از منکر، نرمخویی و محبت است؛ خصلتی که موفقیت پیامبر (ص) بنا به تصریح قرآن کریم مرهون آن بوده است.

5- تشویق به ارزش‌ها: یکی از امتیازات مکاتب الهی تشویق به خوبی‌ها و ارزش‌هاست. پیامبر مکرم اسلام (ص) از عامل تشویق در جهت پیشبرد اهداف استفاده‌های زیادی می کرد. برای کسانی که دو رکعت نماز برای خدا می خواندند جایزه تعیین می کرد. (ره توشه راهیان نور ویژه محرم الحرام، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، 1376 شمسی، ص 186) پست‌های حساس سیاسی، فرهنگی و نظامی را به افراد لایقی می سپرد و به این ترتیب، امت را به نیکی و پاکی دعوت می فرمود. برای نمونه اسامه بن زید هجده ساله را به عنوان فرمانده لشکر منصوب فرمود و... .

6- ایجاد فضای امر و نهی: شکی در این مسئله نیست که محیط هر چند نقش زیربنایی ندارد ولی در پرورش فضایل و رذایل نقش اساسی دارد. رسالت انبیا نیز مبتنی بر این اصل بود که محیط را به گونه‌ای آماده سازند تا خود مردم عدالت را برپا دارند: "لیقوم الناس بالقسط". (حدید-25) بنابراین پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: "کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیته".

7- برخورد عملی با مرتکبان منکر: به طور کلی اگر در کنار شیوه‌های گذشته این شیوه را مد نظر نداشته باشیم بدون شک امر به معروف و نهی از منکر بی نتیجه خواهد ماند.

مراتب امر به معروف و نهی از منکر:

انتخاب شیوه‌ای مناسب و کاربردی مستلزم شناخت مراتب امر به معروف و نهی از منکر است.

1- مرحله انزجار قلبی: علمای اسلام برای امر به معروف و نهی از منکر مراتب و درجات و همچنین اقسامی قائل شده‌اند. اولین درجه و مرتبه نهی از منکر، هجر و اعراض یا انکار قلبی است و این در مواردی است که ما با شخصی که با او صمیمیت داریم قطع رابطه کنیم و نسبت به او سردی نشان دهیم و این برخورد، برای او تنبه تلقی شود، یعنی تحت یک زجر و شکنجه روحی قرار گیرد و این عمل ما در جلوگیری از کار بد او تأثیر داشته باشد؛ در غیر این صورت چه بسا فردی که از قطع رابطه ما استقبال کرده و او هم قطع رابطه کند و آزادتر دنبال منکرات و کارهای زشت برود در چنین مواردی این کار درست نیست.

2- مرحله زبانی: درجه دومی که علما و دانشمندان برای نهی از منکر ذکر کرده‌اند، مرحله زبانی است. چه بسا آن بیماری که دچار منکری است، به دلیل جهالت و نادانی و تحت تأثیر یک سلسله تبلیغات قرار گرفته است، احتیاج به مربی، هادی، راهنما و معلم دارد تا با او تماس بگیرد و با کمال مهربانی با او صحبت کند، موضوع را با او در میان بگذارد تا معایب و مفاسد را برایش تشریح کند تا آگاه شود و بازگردد.

3- مرحله عمل: مرحله سوم عمل است. گاهی طرف در درجه و حالی است که نه اعراض و هجران و نه زبانی و بیان بر او تأثیر نمی‌گذارد. در اینجا باید از راه عمل وارد شد. وارد عمل شدن نه تنها به زور گفتن نیست، کتک زدن و مجروح کردن نیست، البته مواردی هم هست که جای تنبیه عملی است که آن هم از شئون حکومت اسلامی است و شهروندان جامعه اسلامی از پیش خود حق اعمال این تنبیهات را ندارند. امر به معروف عملی این است که نباید تنها به گفتن قناعت کند و فکر کنیم همه چیز را گفتن درست می‌شود. گفتن، شرط لازم است ولی کافی نیست. باید عمل کرد و آنچه مربوط به شهروندان است برخورد عملی غیرمستقیم است. (تلخیصی از جلد دوم حماسه حسینی، مرتضی مطهری، ص 193-197.)

جایگاه امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاه:

از جمله مراکز تأثیر گذار در جامعه ایرانی اسلامی، مراکز آموزشی در سطوح عالی یا همان دانشگاه‌ها هستند. وجود اساتید و مدرسین از یک سو و دانشجویان از سوی دیگر به عنوان اقشار صاحب اندیشه و فکر یا همان نخبگان می‌توانند به عنوان یک فرصت تلقی شوند.

دانشگاه مرکز نخبه پروری، افراد تحصیل کرده و فهم و شعور است و از این قشر جامعه انتظار بیشتری می رود. (آیت ا. . طباطبایی) به این سبب استفاده از شیوه های نو و بدیع و تاثیر گذار برای انجام فریضه امر به معروف و نهی از منکر بسیار پر اهمیت است. هر چند این نگاه می بایست در سایر اقشار جامعه نیز در نظر باشد. مخاطب شناسی و تحلیل شخصیتی مخاطبان در یک دانشگاه نمونه می تواند در امر برنامه ریزی و تعمیم آن به سایر مراکز مفید واقع شود. مجموعه جمعیتی در یک جامعه دانشگاهی را می توان به دو بخش کلی تقسیم نمود. عموم دانشجویان به عنوان یک گروه همالان (Peer- group) (آذر قلی زاده، 1387، ص 149) که با ورود به دانشگاه و تحصیلات عالی دچار یک تحرک عمودی می شوند. تحرک عمودی یعنی انتقال افراد از یک پایگاه اجتماعی به پایگاه اجتماعی ناهمانند و متفاوت با پایگاه قبلی (همان، ص 266) و دوم مدرسان و اساتید که به عنوان یک جامعه همال دیگر می توانند محسوب شوند.

گروه نخست با خرده فرهنگ های متفاوت از یک جامعه صرفاً "آموزشی" وارد یک جامعه "اجتماعی - آموزشی" می شوند. خرده فرهنگ ها ضمن پیوستگی به نظام فرهنگی گسترده، خود دارای انتظارات، کنش های خاص، اشیای مادی و روش ویژه کار می باشند و اطلاعات و محتویات مختلف و روش های متفاوت احساس، عمل، شناخت، ماهیت شخصیتی ویژه و هنجار های متنوع در اعضا خود به وجود می آورند که به آسانی می توان آنها را از یکدیگر متمایز ساخت. (همان، ص 128)

اگر این خرده فرهنگ ها مورد توجه واقع نشود و زبان مناسبی برای ارتباط و انتقال مفاهیم مورد نظر انتخاب نشود چه بسا با شوک یا ضربه فرهنگی روبرو شویم.

نکته ای که در نظر برنامه ریزان کمتر به آن توجه شده و بیشتر به مباحث نظری و شعاری اکتفا شده است. برخورد خرده فرهنگ ها در یک جامع دانشگاهی در شرایط سنی ویژه باعث بروز اعمال و عکس العمل هایی می شود که بعضاً از منظر دین و مذهب و همچنین قوانین و مقررات خارج از عرف و یا گناه محسوب می شود که نشر و نمو آن در خارج از محیط دانشگاه نیز صورت می پذیرد.

البته گروه دانشجویان نیز با توجه به جنسیت، و رشته تحصیلی قابل تقسیم بندی هستند. کسب علم و دانش در مقاطع عالییه موجب ایجاد دیدگاه و جهان بینی اشخاص نیز می شود که می باست در برنامه ریزی ها به آن توجه داشت.

در جامعه مدرسان و اساتید این خطر کمتر به چشم می خورد اما این گروه از زاویه ای دیگر قابل تحلیل و توجه است. چراکه دانشجویان در این دوران (تحصیل) کمتر ارتباطات نزدیک و ویژه اجتماعی با استادان و مدرسان خود برقرار می کنند و در مقایسه با سایر مقاطع تحصیلی کمتر متاثر از حرکت، رفتار و گفتار غیر درسی ایشان می شوند. مویذ این مطلب این است که تا آخر عمر خاطره و نام معلمان مقاطع ابتدایی خود را فراموش نکنند اما نام اساتید دانشگاهی را کمتر در حافظه دارند.

نقش قالب های هنری در انتقال پیام :

به نظر می رسد زبان مشترکی که می تواند به عنوان یک حلقه مفقوده در بیان امر به معروف و نهی از منکر در یک محیط دانشگاهی مورد استفاده قرار گیرد، زبان هنر است.

هنر که از ذات و درون آدمی نشأت می گیرد می تواند به عنوان یک زبان مشترک و قابل فهم و درک برای همه اقشار از جمله یک جامعه دانشگاهی در نظر آید. در جوامع امروز، رسانه ها با به کارگیری کاربری از هنر، آنرا به عنوان یک ابزار تاثیرگذار مورد استفاده قرار می دهند.

فیلم، فیلم کوتاه، عکس، نقاشی در گروه هنرهای تصویرگرا و داستان در آثار مکتوب اگر به درستی مورد بهره برداری قرار گیرند به مراتب تاثیر گذاری بیشتری بر مخاطب نسبت به بیان مستقیم و یا درج پیام ها به صورت ساده در محیط را دارا هستند.

امکانی که در محیط های دانشگاهی صرفا در اموری چون جشنواره های هنری صرفا به آن پرداخت شده است و کمتر به کاربردی کردن آن و استفاده بهینه از آن توجه شده است.

نتیجه گیری:

اگرچه مسائل اعتقادی و اسلامی در باورهای اکثریت افراد جامعه ما از جایگاه بالا و والایی برخوردار است، اما این باورها به دلایل مختلف به زندگی روزمره و الگوهای فکری و رفتاری افراد وارد نشده است. از این بحث نتیجه گیری می شود که در دانشگاه و در تک تک دانشجویان معروف و منکر در یکدیگر در هم آمیخته اند. از این رو برای مقابله با آن با الگویی پیچیده از رفتارهای مثبت و منفی مواجه هستیم که در آن معروف و منکر وجود دارد.

بر این اساس قابل تصور است که ما افراد زیادی را مشاهده کنیم که در عین این که به معروفات می پردازند و به آن صادقانه اهمیت می دهند، مرتکب منکرات ریز و درشتی هم می شوند که علاقه و تمایلی به انجام و تکرار آن ندارند. اما بر حسب عادت، عدم شناخت و نداشتن آموزش مناسب، آن ها را انجام می دهند.

تربیت نیروی های متخصص و کارشناس که در عین داشتن استعداد و ذوق هنری به مباحث دینی و مذهبی آشنایی داشته و از طرفی علاقه ویژه ای نسبت به تولید محصولات هنری در قالب ها و اشکال ذیل را داشته باشند از جمله می تواند آینده درخشانی را در اجرای تاثیر گذار این فرائض در پیش رو مهیا نماید.

پیشنهاد های اجرایی:

ردیف	عنوان	شرح	کاربری
1	تابلو های الکترونیکی (تلویزیون led)	تعبیه در نقاط پر تردد دانشگاه	پخش فیلم ها، تیزرها و ...
2	تیزرهای آموزشی	با محتوای جملات و پیام های آموزشی	پخش به صورت هفتگی
3	فیلم کوتاه	با موضوعات مرتب در شکل های مستند و داستانی	پخش در مراسمات، سخنرانی ها (زمان های استراحت و یا پیش برنامه ها)
4	داستان های کوتاه و	تولید آثار و در اختیار گذاری جهت	نگاه هنرمندان و کوتاه و انتقال پیام

به سرعت	درج در نشریات دانشگاه	مینی مال	
بر روی دیوار دانشکده ها و . .	با شکل گرافیکی	نقاشی دیواری	5

منابع:

1- قرآن کریم

2- قلی زاده، آذر. (1387). درآمدی بر جامعه شناسی. معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد خوراسگان. اصفهان

سایت های اینترنتی:

amrvnahy. blogfa. com

pure. blog. iaus. ac. ir

www. imam-khomeini-isf. com

www. shabestannews. com

www. shabestan. ir

www. ido. ir

همایش ملی شهروند مسئول